

Kenniswijzer taal en rekenen in de metaal

Het werk in de metaalsector verandert. Steeds meer bedrijfsprocessen worden gedigitaliseerd en geautomatiseerd. Om die veranderingen bij te kunnen houden, is het belangrijk dat je medewerkers goed kunnen lezen, schrijven en rekenen.

Maar hoe pak je dat aan en wat levert dat op?

Feiten en cijfers

- In Nederland hebben 3 miljoen mensen tussen de 16 en 75 jaar moeite met basisvaardigheden.¹ Een derde hiervan heeft Nederlands als moedertaal.²
- Meer dan de helft (57 procent) van deze groep werkt. Voor deze medewerkers geldt dat zij o.a.:
 - vaker ziek zijn
 - een hoger risico hebben op bedrijfsongevallen, omdat zij het lastig vinden om veiligheidsvoorschriften te lezen
 - meer moeite hebben met digitale vaardigheden³
 - minder productief zijn; ze werken langzamer en maken meer fouten, doordat ze informatie minder goed en minder snel begrijpen⁴
- In het schooljaar 2022-2023 behaalden 7.000 mbo-studenten niveau 2 en 3 – een belangrijke toeleidingsroute naar de metaalbewerking – hun diploma zonder het minimale niveau voor lezen en luisteren te beheersen om maatschappelijk te kunnen functioneren.⁵

Medewerkers met deze beroepen hebben vaker moeite met taal en rekenen:

Hulpkrachten bouw en industrie (37%), productiemachinebedieners (37%), assemblagemedewerkers (25%), bedieners mobiele machines (20%), lassers en plaatwerkers (19%), metaalbewerkers en constructiewerkers (18%), schilders en metaalspuiters (18%), automonteurs (13%), elektriciens en elektronicamonteurs (12%) en loodgieters en pijpfitters (12%)⁶.

Hoe herken ik moeite met taal en rekenen?

Medewerkers die moeite hebben met taal en/of rekenen, kunnen dat vaak goed verbergen. Toch zijn er allerlei signalen waaraan je laaggeletterdheid kunt herkennen, zoals:

- e-mails, labels of werkinstructies niet begrijpen
- formulieren niet invullen
- nooit iets opschrijven
- moeite om veiligheidsinstructies te lezen en op te volgen
- certificaten niet (of met grote moeite) halen
- niet doorgroeien in het werk
- vermijden om met een computer of tablet te werken
- smoesjes gebruiken zoals 'bril vergeten' of 'zere hand'
- vaak ziek
- vaak te vroeg of te laat komen
- hulp vragen bij post van instanties

Wat levert investeren in basisvaardigheden je op?

- meer inkomsten door hogere productiviteit
- medewerkers werken veiliger
- daling van het ziekteverzuim
- medewerkers halen sneller certificaten⁷
- flexibelere inzetbaarheid van medewerkers⁸
- medewerkers hebben meer motivatie om te werken en verder te leren
- hogere kwaliteit van product en dienstverlening
- medewerkers hebben meer zelfvertrouwen, trots en plezier⁹

Wat kan ik als werkgever doen?

- Wil je weten of moeite met lezen, schrijven en/of rekenen voorkomt in jouw bedrijf? Doe de sneltest van Stichting Lezen en schrijven op **lezenenschrijven.nl/form/sneltest**.
- Maak basisvaardigheden bespreekbaar. Kijk voor tips op **oom.nl/bespreekbaar**.
- Wijs je medewerker op de mogelijkheid om hulp te krijgen of een training te volgen. Kijk voor de mogelijkheden op **oom.nl/doorverwijzen**.
- Haal drempels weg voor het volgen van een training en organiseer deze in werktijd.
- Communiceer duidelijk in je bedrijf. Kijk voor tips op **lezenenschrijven.nl/lekker-duidelijk**.

[tk] Meer weten?

Neem contact op met Willemijn Rijper, projectleider bij OOM en adviseur bij Stichting Lezen en Schrijven via 0172-521500 of w.rijper@oom.nl.

Kijk voor meer informatie op **oom.nl/taal-en-rekenen** en op **lezenenschrijven.nl** van Stichting Lezen en Schrijven.

¹ Buisman, M., Bollen, I., Jacobs, B., Huijts, T., Cornelisse, R., Van Guilik, N., Elshof, D., & Van Griensven, L. (2024). PIAAC 2023: Kernvaardigheden van volwassenen. Amstelveen: Kohnstamm Instituut.

² Algemene Rekenkamer (2016). Aanpak van laaggeletterdheid. Denk Haag: Algemene Rekenkamer.

³ Buisman, M., Allen, J., Fourage, D., Houtkoop, W., Van der Velden, R. (2013). PIAAC: Kernvaardigheden voor werk en leven: Resultaten van de Nederlandse survey 2012, Den Bosch: ecbo.

⁴ ROA & Stichting Lezen en Schrijven (2019). Spreiding van laaggeletterdheid, inzicht in taal- en rekenvaardigheden per beroep, sector en type werkzoekende. Den Haag: Stichting Lezen en Schrijven.

⁵ Inspectie van het Onderwijs (2024). De staat van het onderwijs. Den Haag: Inspectie van het onderwijs.

⁶ ROA & Stichting Lezen en Schrijven (2019). Spreiding van laaggeletterdheid, inzicht in taal- en rekenvaardigheden per beroep, sector en type werkzoekende. Den Haag: Stichting Lezen en Schrijven.

⁷ Ecorys (2016). Investeren in taal op de werkvloer. Een analyse van de opbrengsten voor werkgevers. Rotterdam: Ecorys.

⁸ De Greef, M., Segers, & Ipekzidou, E. (2018). Eindevaluatie landelijke implementatie taaltrajecten Taal voor het Leven door Stichting Lezen en Schrijven op het gebied van sociale inclusie en leesvaardigheid. Maastricht: Maastricht University.

⁹ Visscher, K. & Tops, J. (2015). Investeren in taal levert veel op! Drie businesscases voor groepsgericht taalonderwijs in de schoonmaakbranche. Amsterdam: Capgemini consulting.